

Dalarapsodi

Nyss återkommen efter en semester vill jag här försöka att återge några intryck från en resa i Dalarna.

Ett utmärkt sätt att lära känna ett landskap eller en bygd är att resa med buss. Det ger oss möjlighet att njuta av vacker natur och att få besöka mer eller mindre kända platser. Men för en lyckad resa förutsättes ju en pålitlig chaufför, en bra färdledare, som informerar om resan samt ett trevligt och intresserat resällskap. Det hade vi på denna 5-dagars-tur i augusti till "Dalarnas hjärta".

Vi färdas genom välkända trakter, över Västgötaslätten, Tiveden, Örebro och Närke-slätten och kommer så in i Bergslagen. I Lindesberg tar vi vår första lunchpaus, och sedan bär det av igen, högre och högre upp i "Järnbärrarland", det slår lock för öronen vid stigningarna. Små samhällen och nedlagda gruvor passerar, Stripa, Stråssa, Storå, Guldsmidshyttan. Förbi Grängesberg, med sina många slagghögar och långa malmtåg och här är ständigt risk för ras på grund av gruvborrningarna, att byggnader, landsvägar och järnväg snart måste flyttas till säkrare mark.

Trakten kring Sunnansjö med storskog och blanka sjöar för oss tankarna till skalden Dan Andersson, som levde i Skattlösberg, endast ett par mil från Sunnansjö. Vi stämmer upp med "Jag väntar vid min mila", och bussen susar vidare genom landskapet, med sina små bondbyar av röda och gråa stugor och härbren, blandat med moderna småvillor.

Vid 5-tiden på eftermiddagen är vi framme i Djurmo, där Öster- och Västerdalälvarna mötas och efter att ha kört genom vackra trakter förbi Gagnef och Insjön, har vi så anlant till Leksand, som är vårt resmål. 53 mil har vi lämnat bakom oss och vårt herrgårdshotell välkomnar oss till middag, som smakar härligt efter den långa resan. Efter middagen undfågnas vi med allmogemusik av två riksspelmän från Leksands-trakten, som i sina vackra sockendrakter framför skänk- och gånglåtar och brudmarscher från skilda orter i Dalarna och de berättar gärna om musiktraditioner, om gamla spelmän och upptecknare av låtar från Dalarna. Upplivade av de glada tonerna, ber vi dem spela Gärdebylåten och vi medverkar själva med trallande och

handklapp. Med livliga applåder tackar vi de båda spelmännen, som med fiol och gitarr glatt oss denna kväll och vi säger godnatt, ty i morgon väntar oss nya äventyr.

Tidigt nästa morgon gör vi oss klara för avfärd till båthamnen, där vi går ombord på M/S "Gustaf Wasa", byggd 1876 och renoverad 1964, för en 4 timmars sjötur på Siljan. I strålände sol och med svag bris seglar vi utmed Österdalsälven, rundar udden vid Leksands kyrka

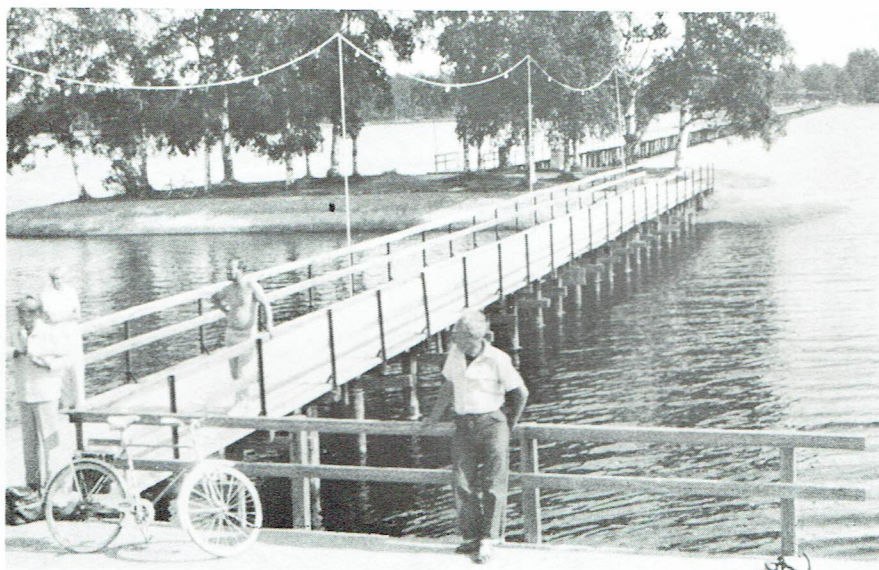

En ö i Siljan, med gravfält från vikingatiden

anländer till Sollerön, där vi skall lämna båten. Vinden blåser friskt härute på den djupa sjön, solen lyser från en alldeles klar himmel och vi får massor av frisk luft och lite extra solbränna. De blånande skogsåsarna avlöser varandra, och snart ser vi Gesundaberget resa sig upp i nordväst. Vi är strax vid Solleröns brygga där vår buss väntar för en rundtur på ön. Här finns skogs- och åkermark och små lantbruk, på öns mitt ligger den rosa-

Kyrkan, Sollerön

Den långa hamnbryggan vid Rättvik

och vid Tällberg är vi ute på öppna sjön. Vattnet, som är svartbrunt av timmerflottning, sorlar kring bogen och vi njuter i fulla drag av det vackra vädret och det storslagna landskapet kring sjön. Från kaptenshyttan får vi information om sevärdheter, t.ex. Kåringberget, där fordom häxor brändes på bål, den gröna, runda ön med gravfältet från vikingatiden, Hjortnäs, Tällberg och Gesundaberget som är 501 m högt. Båten lägger till vid bryggan i Rättvik för av- och påstigande passagerare och därefter har vi ännu ett par timmars seglats innan vi

färgade kyrkan och en del affärer och bibliotek.

Vi har nått Siljans norra ände och i det historiska samhället Mora gör vi uppehåll för att se på kyrkan, klockstapeln och Zornmuséet. Tillfälle till shopping på gågatan blir det också och naturligtvis måste vi titta in i Mora-Nisses Sportaffär för att inhandla souvenirer eller ett vykort med Nisses autograf. Nästa uppehåll gör vi i Nusnäs, där de äkta dalahästarna tillverkas. Här får vi följa tillverkningen av den populära svensk-symbolen alltifrån granplan-kan till den slutliga dekoren, som